1918

מען וועט אמאָל דערזעהן, וואָס האָט אָט דעם גרויסען קינסטלער געמאַכט אזוי גרויס: ער איז געווען אַן אַרבייטער, וואָס האָט מיט אַלע זיינע קרעפטען געשטרעבט אריינצודרינגען אין זיין נידריגע, הארטע ווערקציינג. דאָס האָט איהם געלערענט פּאַרזיכטיגקייט אין לעבען; אָבער טאָקי אַ דאַנק אָט דער געדולד האָט ער דאָס לעבען געוואונען: ווייל די וועלט איז צו זיין ווערקציינג געקומען.

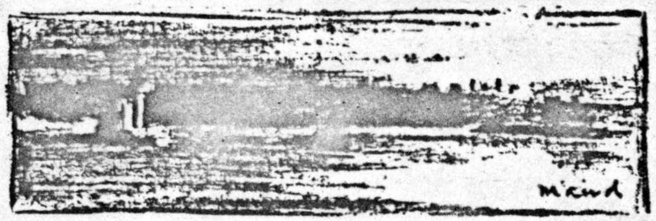

פייער

(אויסצוג)

עס רוישט און עס גוואלדעוועט ווי אין א שלאכט!
עס לויפען די מענשען ארום אין דער נאכט,
עס שרייען די גרויסע און קליינע צוזאמען.
עס איילען די מאסען צושראקען און בלאס
און גיבען זיך איבער דער נאקעטער גאס.
די שטאדט ברענט, די שטאדט איז אין פלאמען!

עס ניסט זיך פאנאנדער דער העלישער פלאם,
עס שווימען די חורבות אין בראנדיגען ים,
אין רויך ווערט פארוואנדעלט דאס מענשליכע שטרעבען.
עס שווינד'ט יעדע ארדנונג און מיט א רעש
אנטלויפען צומישטע דורך בערגער מיט אש
און זוכען א לעבען, בעשיצען דאס לעבען.

מאריס ראזענפעלד.

דריי שוועסטער

אין ענגלאנד איז דא א שטאדט לעסטער,
אין לאנדאן איז דא אזא סקווער,
אין סקווער שטעהען מענליך דריי שוועסטער,
די מיידלעך — זיי קען ווער ניט ווער.

Copyright, 1918
by
INZEL PUB. CO.

די קלענסטע פערקויפט דארטען בלומען,
די מיטעלסטע — בענדלאך פון שיך.
און שפעט אין דער נאכט זעהט מען קומען
די עלטסטע, וואס האנדעלט . . . מיט זיך.

די אינגערע ביידע בעטראכטען
די עלטערע שוועסטער אהן האס:
דען אלע דריי מיידלעך פעראכטען
די וועלט, מיט דער שטאדט, מיט דער גאס.

און דאך, ווען די קליינע צוויי קומען
צום נעסט, וואס זיי רופען א היים,
בענעצען זיי בענדלאך און בלומען
מיט טרערען, וואס בלייבען געהיים.

מאררים ווינטשעווסקי.

•

אויף דעם וויסטען, בלאסען הימעל
כאפט זיך אויף דער קראנקער מארגען,
און די גרויסע שטאדט כאפט אויף זיך
אין דעם נעבעל גרוה פארבארגען.

איינגעהילט אין גראהען נעבעל,
ריהרט זיך אויף דער לעבענס־תהום
און צוניסט זיך אויף די גאסען,
אין א כמורנעם מענשען שטראם.

כמורנע ניסט און ניסט מיט מענשען,
פוילע, געלע ווי דער מארגען,
פון די טענעמענטס צו די שעפער,
אין דעם נעבעל גראה פארבארגען.

גלייך אזוי קוקט אויף דער תוהו,
ווען די געלע מתים געהען,
פון די קברים צו די גיהנום׳ס
נאך די בייזע חיבוט־וועהען.

א. ליעסין.

● געזאנג צום פאלק

(אויסצוג)

הויב אויף דיינע אויגען און זעה אויפ׳ן ים די געלדערנע שיפען.
און זעה אין די טונקעלע וועלדער דעם רויך פון די לאקאמאטיפען.
און זעה, ווי זיי שוועבען און קומען געשווינד פון א געגענד א ווייטען
און פיהרען אין אנדערע לענדער פראדוקטען און סחורות צו בייטען.

הויב אויף דיינע אויגען און זעה די געמויערטע גרויסע פאבריקען,
וואו ארבייטער זעגען און הובלען, און וועבען און נעהען און שטריקען,
און שמידען און פיילען, און טאקען און שניצען, און גלעטען און פוצען,
און שאפען די ווארע, און שאפען דעם רייכטהום צום מענשליכען נוצען.

און זעה די מאשינען, די בלאנקע, די ריעזינע אייזערנע שקלאפען,
וואס היטען די מענשליכע כחות און העלפען די רייכטהימער שאפען;
און זעה, ווי די ווילדע, די מעכטיגע קראפט דער נאטור איז בעצוואונגען,
ווייל טיעף איז דער מענשליכער שכל אין איהרע געהיימניס געדרונגען.

י. באוושאווער.

•

(אויסצוג)

איך האב זי בעמערקט ביי א גאז־לאנטערן:
זי איז געוועזן א יאהר זיעבצעהן אלט;
שווארצע אויגען, א שניי־ווייסער שטערן,
צוואווארפענע לאקען; א שטארקע געשטאלט.

נאר איהר טואלעט איז ארים געוועזען.
אויף איהר בלאסען געזיכט, פון פודרע פערשטעלט,
האב איך מיט ביטערען טרויער געלעזען:
קויף מיך, איך הונגער און האב ניט קיין ברויט.

דוד ערעלשטאדט.

*

(אויסצוג)

איך גנעה אין די רווישיגע גאסען פון שטאָדט.
די נאכט איז בעלויכטען — ווי ליכטיג , מיין גאָט!
עס בלענדען די אויגען עלקטרישע ליכט,
און פייערען שפריגנגען ארום דיין געזיכט;
אנאָנסען, אנאָנסען אויף דעכער גאנץ הויך,
און איבער די דעכער — די פייערען אויך;
און איינע א מיידעל, פון פייער געמאכט,
זי טאנצט אויף א לייוועגט, זי טאנצט און זי לאכט,
און זונען און שטערען פון מענשליכע הענט — — — —

אברהם רייזען.

*

עס רוהט דער ווילדער טאָג־געוויש,
די גאסען זיינען וויסט,
א בלייך־ווייסע לבנה־נאכט
די שטומע שטאָדט פארגיסט...

די הויכע הייזער שרעקען זיך,
פארלאָשען, טויט און שטאַר,
עס הילכט צוריק דעם געהער'ס טריט,
דער פוסטער טראָטואר...

פארשוואונדען איז דעם לעבענ'ס פולס,
דאָך קלאפט ער ערגעץ וואו,
צי האסטיג־ווילד אין נעסט פון פרייד,
צי זאנפט אין שלומער־רוה...

און פלוצלונג הערך... אן אמבולאנס,
די ווייסע נאכט צוריהרט —
האָט אימיצער דערשאָסען זיך? —
ווער ווייסט וואָס האָט פּאסירט.

יהואש.

און פערגעסען פון חברים,
פרעמד פון מענשען, ווייט פון גאָט,
ווי א גר דאָ צווישען גרים,
איז מיר וויסט און לעער די שטאָדט.

צו א מדבר וועל איך קעהרען,
וואנדערען פון בארג צו טהאָל;
כאָטש אין עכאָ נאָר צו הערען
מיר אן אלט־בעקאַנטען קול.

דוד גאָלדשטיין.

*

איך גנעה פארביי א ביכער קראָם,
עס ליגט אין פענסטער דאָרט און ווינקט
א נייער בוך, נאָר וואָס פון דרוק,
ניט טייער, בלויז א שילינג פיער, —
נאָר וועה, וויפיעל דאָס איז פאר מיר!
איך האָב קיין דריטעל ניט דערפון.
קיין דריטעל ניט דערפון...

— — — — — — — — — — — — — — —

איך ווער פארשעמט פאר זיך אליין,
און לאָז מיך אין די גאסען געהן,
די וועלט, די שעהנקייטען אין איהר,
איז ניט פאר מיר, איז ניט פאר מיר...

ראדוצקי.

(אויסצוג)

אין דער ענגער גאס בעוועגט זיך
שטיל א שאָטענקינד, עס שרעקט זיך:
שווארצע טעג און וויסטע נעכט, —
די וועלט איז שלעכט,
די וועלט איז שלעכט.

עוזיאל פלייסמאן.

די נויט.

ביי דער הויז ביי די טרעפ ליגט די נויט,
לאָזט ניט צו ניט קיין מילך, ניט קיין ברויט;
און פון הויז, פון א צימער׳ל קליין
פערנעהט זיך א קינד אין געוויין.

און די מוטער פון קינד שלעפט זיך אום,
שלעפט זיך אום אין די נאַסען איצט שטום...

און ביים הויז ביי די טרעפ ליגט די נויט,
לאָזט ניט צו ניט קיין מילך, ניט קיין ברויט.

איז געקומען די מאַמע פון גאַס;
אין איהר הארץ האָט געפלאַקערט א האַס,
און דער קאָפּ איז געווען אזוי שווער,
און פון אויג איז גערונען א טרער.

י. טרלער.

(אויסצוג)

נאָר הינטער מיר,
פערשטיינערט ליגט די גרויסע שטאָדט
אין גרויע, קאלטע שאָטענס איינגערעקט,
און דאָ און דאָרט פון לאַמטערנע־שימער גאָל געפלעקט.
און ס׳פאלען מיעד און שווער די טריט,
אָט ווי געוועזען וואָלטען זיי
פון שטאָהל און אייזען אויסגעשמידט...

נאָס איין... נאָס אויס.
און ס׳שפּרייט די שטאָדט זיך ענדלאָז־גרויס;
א נעץ פון נאַסען פלאָנטערען מיך ארום
און לאָזט מיך ניט ארויס.

ת. רויזענבלאַט.

ניו־יאָרק.

ווי א ווילדע, א שטורמישע מיידעל מיט אייביגען אונרוה אין הארצען,
מיט אימפּעט פון ווינט אין די לאָקען, מיט פייער פון זון אין איהר בליק,
ערהויבט זיך די שטאָדט אין דער לופטען, פער׳כשופ׳ט אין פעלזיגע טהורעמס,
בערינגעלט פון ים און פון טייכען, אזוי־ווי א קינד פון די ים׳ען,
און וועהט אין די הימלען איהר באַנער, איהר באַנער פון פרייהייט און גליק.

די וואסערען שיינען און גלאַנצען, דער האפען לאַכט זוניג, בעצויבערט,
און נענז ווילדע פליהען, ווי טויבען פון שלום, פון וואסער צום ברעג;
עס טרובען די לאָקאָמאָטיוועז, עס סאָפּען די שיפלאך און שיפען,
עס רודערט דאָס אייביגע שטרעבען, עס יאָגט זיך און טראָגט זיך דאָס לעבען, —
און אַלץ ווערט פערלאָקט פון דאָס מיידעל וואָס צויבערט פון פרייהייט דעם וועג.

זי הערט דעם גערויש פון די פעלקער, דעם טראַמפּעל פון פרעמדע נאציאָנען,
עס פליהען פון מזרח און מערב די שיפען צו איהר נאָכאַנאַנד,
און זי שפּרייט איהר נעץ אויס פון זון־שיין און וועבט־אויס א חלום א נייעם,
און דריקט זיי צום הארץ, ווי א מוטער, און זינגט־אויס דורך גליהענדע שטראַהלען:
„איהר זייט מיינע קינדער, און איך בין דער גייסט פון דער שטאָדט און פון לאַנד...

י. סלאָנים.

*

אַ זון־שטראַהל פון שלאָף האָט געוועקט מיך, —
האָב איך דאָס פערשטעהן ניט געקענט:
ווי קומט דאָס דאָס ליכט פון די פעלדער
אַהער צווישען אייזערנע ווענד?

אַ לופטינער ווינד האָט געגלעט מיך, —
האָב איך ניט געקענט אַלץ דערגעהן:
ווי קומט דאָס דאָס קינד פון די פעלדער
אַהער אין די צעלען פון שטיין?

אַ בלומען־גערוך האָט גערעגט מיך, —
האַלב־וואָך שוין האָב איך אַלץ געטראַכט:
ווער האָט דאָס דאָס גליק פון די פעלדער
אין צימער צוטראָגען געבראַכט?

י. ראַלניק.

*

מויערען, שטיינערנע, פינסטערע, הויכע
קריכען אין פינסטערען הימעל אַריין.
װוענד און נעבעל, עלעקטרישער שיין,
אויגען געצונדענע, גרויסע און בלייכע;
אויבען די באַהנען און אונטען טראַמווייען,
אויטאָמאָבילען און פרויען און פערד,
מישען זיך אוים אויף דער שטיינערנער ערד,
מישען זיך, רודערען, פינקלען און שרייען.

איצטער וואַך אויף פון דיין טאָגינגען דרימעל,
זינגענדער, בלינדער און שווארצער פערלאַנג,
און ווי אַ פליגעלדיג־פלאַמיגע שלאַנג
רייס זיך אַריבער דער שטאָדט ביז אין הימעל!

*

כ'האָב אין מיטען טאָג אַ פאָרהאַנג אויף מיין פענסטער אויפגעהאַנגען,
פון דעם טאָג און פון די מענשען האָב איך פעסט מיין טיר פערמאַכט,
און אַ בלייכער אין דער פינסטער בין איך לאַנג ארומגעגאַנגען,
און די קאַלטע הענד געריבען, און צו זיך אַליין געלאַכט.

נאָכדעם בין איך לאַנג געלעגען, ווי אַ טויטער, ווי אַ טויטער...
(קיינער זאָל פאַר מיר ניט ווייזען זיין דערשראָקענעם געזיכט!) —
נאָר מיין הארץ און מיינע אויגען פלאַמיג, פיבערדיג, צושפרייטענע,
האָבען שטומערהייט געיאָמערט נאָך געשרייען און נאָך ליכט.

בין איך נאָכדעם אויפגעשפרונגען, און צום פענסטער צוגעשפרונגען
און דעם פאָרהאַנג אָבגעריסען, און די פענסטער אויפגעפראַלט, —
דאָרט אין װוענד האָט די גאַס איהר אַלטע, אַלטע ליעד געזונגען,
פייערען געפינקעלט האָבען אין דעם שטויביגען אַספאַלט.

פרויען זייגען אומגעגאַנגען, און געשריען האָבען קינדער.
(קיינער זאָל צו מיר ניט קומען מיט קיין וויינענדיגע רייד!) —
און אַנטקעגען, פאַר מיין פענסטער, איז געשטאַנען שטום אַ בלינדער
און האָט פויל זיין קאַטערינקע מיט זיין בלינדער האַנד געדרעהט.

מאַני לייב.

דרויסען רעגענט...

דרויסען רעגענט. גלאַנציג שווארץ און נאַס,
ציהט אַ לאַנגע זיך פאַר מיר די גאַס.
מענשען איילען, סאָפּענדיג, פוןביידע זייטען,
ווי אַ לאַנגע, אויסגעדרעהטע שלאַנג פון ווייטען
לויפט אַ צוג פאַרביי דאָרט אויף אַ הויכער בריק.

איך געה אין שטראָם. און מענשען, קראָמען, אַלץ אזוי בעקאַנטע
און דאָך פרעמד אזוי אַלץ בייטען זיך פאַר מיר.
גאַס נאָך גאַס. און אָט איז שוין דאָס פלאַץ. און דאָרט ארויף די טיהר.
שילדען גאָלדענע, און פענסטער, אַלץ אזוי בעקאַנטע.

כ'שטעה ביים טיהר און וואַרט. אַ מיידעל קומט: גוט־מאָרגען!
ס'קומען יונגע, אַלטע לייט: גוט־מאָרגען און גוט־יאָהר.
ס'עפענט זיך די טיהר. אַ נעגער־יונג, מיט קרייזעלדיגע האָר,
ציהט ארויף אונז אין דער הויך. אַ זשום — אַ פליה!
באַלד — מיר זיצען שוין אין יאָך, ווי פיה,
און ציהען, אויסגעמאַטערטע, געשפאַנט אין שווערע זאָרגען...

ר. אייזלאַנד.

*

הערט אויס אָט די רייד מיינע, ברידער:
האַלט שטענדיג זיך נידעריג, קליין
און אויסגעפוצט זאָלט איהר נאָר קיינמאָל
אויף רוישיגע גאַסען ניט געהן.

דאָרט דרעהט זיך אַרום דער ניט-גוטער
און ס'ברענען די אויגען ביי איהם,
אַזוי ווי די אויגען פון ווייבער
ברענען די אויגען ביי איהם.

און זעהט ער, ס'האָט ווער אויסגעפוצט זיך
און נעהט זיך פעריסען דעם קאָפּ,
דעם לאָזט ער פון אויג שוין ניט אָב.

ער וועט שוין מיט ווערטערלעך זיסע
פערפיהרען א שמועס מיט איהם —
פערלאָרען איז דער שוין אויף אייביג,
וואָס ווארפט נור איין בליק בלויז אויף איהם.

אָ, ברידער, איהר זייט דאָך ניט ווייבער,
וואָס געהט איהר בערפוצטע אַרום?
וואָס געהט איהר אויף רוישיגע גאַסען?
וואָס קוקט איהר אויף אַלעס זיך אום?

*

האַלב פינסטער אין טעאַטער. מיינע אויגען קוקען.
כ'האָב דיך דערזעהן. דאָס הארץ נעמט קלאַפּען: מיינע.
פון וויטען זעה איך, דיינע אקסלען צוקען
און יעדער ריהר אין דיר מיר ענטפערט: דיינע.

איך ציה אראָב דעם הוט טיף אויף די אויגען,
און פון טעאַטער געה איך מיר אַרויס.
די נאַכט זעהט אויס מיר ווי א רעגענבויגען —
א טויער צו א גרויס אונענדליך הויז.

איך געה אריין. און וואס איך האָב פערנומען
געוועזען איז עס וואונדערליך און העל,
אָ, דאַמע פון מיין הארצען! וואו איך בין געקומען
איז עס געוועזען פאר מיר דיין קעניגליכע שוועל...

ווישאַ לאַנדוי.

(אויסצוג)

און ווידער געהען זיי א גאַנצען יאָהר דעמזעלבען וועג,
און ווידער אָטמען זיי די קראַנקע לופט, און רייסען זיך ארויף
און פאַלען טיעף אראָפּ, און ראַנגלען זיך, און פּאָארען זיך צונויף
און ציהען קינדער אויף, וואָס זיינען קראַנק און לעבען ווייניג טעג —

און בויען הייזער אויף וואָס וואַקסען איבער נאַכט, און וואַקסען הויך
און נאַסען ברייטען זיך און מעהרען זיך און ענג און ענגער ווערט
און רוה-לאָז שרייט די לעבענס-קראַפט, און שאַפט און ווארפט זיך
און צושטערט,
און הויבט זיך אויף און מישט זיך אוים מיט שטויב און אייזען-רויש
און רויך.

און אַלע יאָגען זיך מיט אויסגעשטרעקטע הענט און טיעפער פּיין
און בייטען הייליגקייטען אוים פאר טרוקען ברויט, און רויט ווי גלוט
פלאַמט אויף די לוסט נאָך גאָלד און גראָבט זיך איין אין זייער
פלייש און בלוט.
און רוה-לאָז שרייט די נויט און שלינגט זיי רגע-ווייז מיליאָנען איין.

און שיפען גרויסע קומען אַלע טאָג און קומען אימער מעהר,
און שיפען זינקען-איין; א וויסטער שרעק פאַלט-אָן. דער שרעק
פערשווינדט,
און שיפען נייע ראַנגלען זיך אויפ'ן ניי מיט ים און ווילדען ווינד,
און טעגליך ברענגט מען מענשען סטאַדעס-ווייז פון אומעטום אהער.

און וועה־געשרייען טויזענד, נייע, וויסטע, טראָגען זיך מיט זיי.
און אַלע זייערע בלוטען האַסען זיך, און מישען זיך צונויף,
און ווערען קיינמאָל איינס, און ראַנגלען זיך און גיבען זיך נים אויף.
און זיי׳רע דורות רייסען זיך, צורייסען זיך און ליידען וועה.

און ליידען טיעפּעם וועה, און גוסס׳ען לאַנג, און שטאַרבען קיינמאָל נים.
און מיר, און מיר, די אייביגע, פון וועמעס בלוט עס שרייט אַרויס:
מיר זיינען שטאַרק און איינזאַם־פריי און ווייט פון אַלץ און אייביג־
גרויס;
מיר ווירבלען זיך אין גרויסען ווירבעל־ווינד צוגלייך מיט אַלע מים.

און דרעהען זיך און וואַרפען זיך ווי זיי אין זעלבען קאַראַהאָד
און פאַלען אום ווי זיי, און שטעהען אויף און טאַנצען נאָכאַמאָל —
און איבער אַלץ צוזאַמען דונערט ווילד דאָס ליעד פון שטיין און שטאָל,
דאָס ליעד פון שטיין און שטאָל — דער גרויסער וואַהנזין פון דער
ריעזען־שטאָדט.

מ. ל. האַלפּערן.

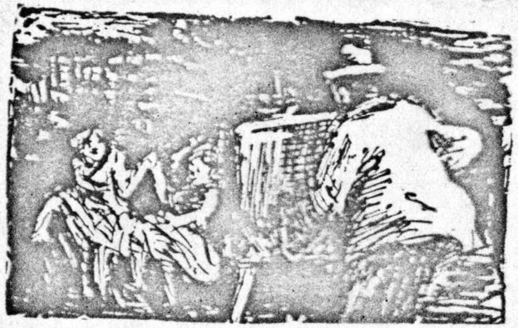

(אויסצוג)

געפּלאַסטערט גלאַס. ווי שפּיגעל גלאַנצט אַ ברייטע גאַס. אַ פלעפּעל
מאַט
אין גלאַטען שפּיגעל שפּיעלט זיך, טאַנצט. פון ביידע זייטען, שוואַר
און זאַט,
מיט רויטע קאַרקען ברייט צולעגט, ווי עמי־הארצים אויפגעריכט,
אַ קייט פון ריעזען־הייזער קריכט. עס שפּיעלט דאָס טאַנצענדיגע
ליכט
אויף מיילען, מיילען ווייט אַוועק. פון ערגעץ מיט אַ ווילדען בריל
קומט אָן אַ פאָהר־מאַשין. איהר אויג, אַ רויטער פלאַם, צורייסט
די שפּיעל
פון גלאַנץ און שיין — און וויעדער שטיל, שאַ, שטיל. — — — —
מנחם.

פאַרנאַכט.

עס איז שעהן די פאַרנאַכטיגע שעה — ס׳ווערט די שטאָדט
פון אַ צאַרטען און ראָזיגען גאָלד־שיין פערפלייצט.
ס׳ווערט דער גרויער אַספאַלט אויסגעפּלאַסטערט אין גאָלד,
יעדער מיידעלשער פּנים׳על גלעט זיך און רייצט.

ס׳זינגט די שטאָדט גאָר אַן אַנדער, אַן אַנדער געזאַנג —
ס׳ווערט אַנטשוויגען דער אומרוה און רויש פון פאַבריק.
אין דער ראָזיגער, רגע פערנעהמט שטיל דיין הארץ
דעם רחמנות פון שטאָדט און איהר אומגליק און גליק.

ס׳קלאַפּט דער פּולס איהרער שטילער און מילדער און וויך,
ווי דער ריטהם פון שטילען פערטראַכטען געזאַנג.
ס׳ליעגט אַ וועהטאָג און חן אויף געזיכטער צוקנייטשט,
ס׳ווערט געלייטערט דער צער אַזוי שטיל, אַזוי באַנג.

ס'ברענען, ציטערען שויבען געצונדרען אין גלאָר,
ס'צינדרען אויגען זיך זוניג און נעבעלדיג־רױ;
גרויע מויערען שמייכלען געוויקעלט אין שיין
און מיט פונקען און שטראהלען שלאָגט אָב יערעס גלאָז.

קינדער טאַנצען צום טאַקט פון שאַרמאַנקעס אין גאַס,
און די זויג־קינדער טאַנצען ביי מאַמעס אין שויס...
ס'בליהען אויגלעך און פלאַמען די בעקלעך פערראָזט —
עס איז שעהן די פאַרנאַכטיגע שעה — זי איז גרויס!

י. י. שווארץ.

אין פּאַרק.

כ'שלאָף אין פּאַרק צונויפגעקאָרטשעט אויף דער האַרטער ערד,
כ'שפּיר די האַרטקייט פון דער גאַנצער וועלט;
ס'הענגט דער אָסיען הימעל פינסטער איבער מיר,
דער פּאַרק דער אויסגעדאַרטער איז מיין היים און מיין געצעלט.

כ'שלאָף אין פּאַרק צונויפגעקאָרטשעט אויף דער האַרטער ערד,
ס'דעקט עמיצער א שווארצער מיך אין שווארצען איין;
כ'פיהל אויף זיך די שווארצקייט פון דער שווארצער, האַרטער וועלט—
שטאַרקער, שטאַרקער, עלענדער זאָלסטו, מיין עלענד, זיין!

*

כ'ווער א שכור, כ'וועל טאַנצען אין די גאַסען,
הוליען מיט שכורים, פרעהען זיך אינאייינעם,
האַקען לאָדענס, ברעכען טהיר און פענסטער,
יאָגען זיך נאָך קינדער, שליידערען מיט שטיינער;

כ'ווער א שכור, כ'וועל טאַנצען אין די גאַסען,
מיט בייזע הינד זיך יאָגען, נאָך פערד און מענשען;
ס'וועלען הירזשען פערד, מענשען וועלען שרייען,
די גאַסען וועלען קרעכצען מיט שרעק און ווילדען טומעל.

כ'וועל א שכור, כוועל טאַנצען אין די גאַסען,
רייסען שילדען, אומוואַרפען פאָנארען,
ערגעץ אין אַן אייזען זיך צובלוטיגען, צובייזלען,
ברומען ווי א טיגער און וויינען ווי א יתום.

א. מ. דילאָן.

א ניו יאָרקער פריהמאָרגען.

אזוי ווי א גאַסען־פרוי, מיעד פון איהר נאַכט־רויש,
די קליידער צוקנייטשטע, די אויגען פערשלאָפען, —
כאַפּט אויף זיך דער מאָרגען פון נאַכטיגען וואַנדלען —
א פּנים מיט בלוטיגע פלעקען פערלאָפען...

און ס'הויבט אין א ווינקעל פון הימעל אָן פלאַמען,
באַלד כאַפּט עס זיך אָן ווילד אין אַלע פיער זייטען;
און ס'וויקלען די פלאַמען ארום הויך די מויער'ן,
אזוי ווי א שרפה ביי נאַכט פון דער ווייטען...

און אויף די פאַבריקען הויך שטעהען די קוימענס,
ווי אָפענע מיילער פון רויב־ווילדע חיות;
און יאָמערן, שרייען ווי ווילדע אלמנות,
וואָס געהען ווילד נאָך נאָך די מענערס לויות...

ווי קינדער צוטומעלט פון שלעכטע חלומות
ערוואַכען די מענשען מיט שרעק אין די אויגען,
מיט וואָרעמען שלאָף נאָך אויף זייערע ברעמען,
דעם פּנים מיט רויכיגע נעבלען פערצויגען...

און ס'הויבען זיך שוואַרץ־כוואַליעס קעפּ אין די גאַסען,
אזוי ווי דער ים אין די נאַכטיגע שטורמס.
און ס'שיט זיך אראָב אויף די קעפּ ווי די דונערס
דער הילכיגער פייפען, דער רוף פון די טורעמס...

און ס'ציהען זיך איילענדיג־שנעל שווארצע רייהען
געפלאָכטען פון מענשליכע זיהן און פון טעכטער.
ס'בעגלייט זיי א רויש און א קלאַפּען פון רעדער,
ווי ס'וואָלט ווער געשטיקט זיך פון ווילדען געלעכטער...

ב. לאַפּין.

*

אַ פֿולע שטוב מיט מענשען,
אונ אַלע רעדען, רעדען...
און איך, דער באַלעבאָס פֿון הויז,
אַ שטילער שטעה ביים פֿענסטער,
און בליק אין גאַס אַרויס...

איך זעה אין גאַס די קינדער,
אויף גליטשער־רעדלאַך פֿאָהרען
און אויף וועליסאַפּעדען פֿיעל.
און אַלע יאָגען, יאָגען
נאָך אַן אָטאָמאָביל...

עס רופֿט מיך אָב פֿון פֿענסטער
מיין פֿרוי מיט שטילען פֿאַרוואָרף.
איך פֿאָלג איהר אומעטיג און שטום...
אין דרויסען פֿאָהרען קינדער
אויף גליטשער־רעדלאַך אום.

*

אויף דער סאָפֿאַ זוך איך רוה
פֿון דעם פֿרעמד־געררעריי,
און איך הער אַזוי דערביי
קינדער טומלען ערגעץ וואו...

קינדער טומלען ערגעץ־וואו,
טרייבען אַן אַזאַ מין שפּיעל...
און דאָ רעדט מען אַזוי פֿיעל...
און איך ליג און הער זיך צו.

הער און שמייכעל אַזוי בלאָס,
ביז די ברעמען פֿאַלען צו.
קינדער טומלען ערגעץ־וואו...
קינדער שפּיעלען זיך אין גאַס...

ל. מילער.

קינעמאַטאָגראַפֿבּנבּים.

אַמ געהען זיי מיט אָנגערוקטע קעפּס און שאָטענס צוויי ביים זיים,
מיט בליקען בליצינע, וואָס קוקען דאָ און פֿאַלען ערגעץ נויים
און זעהען אַלעס אַרום דיר.
אַמ געהען זיי און שאַרען זיך ביי פֿרעמדע, שאָטענדיגע ווענט,
און וואַרפֿען איבער זיך געהיים מיט לאַנגע, ווינקענדיגע הענט;
און טוליען זיך צום שלאָס פֿון טיר...
אַמ אָמ אוןביידע שאָטענען זיך צו אַ רונקעל־פֿענסטער שוין.
ס'גיט איינער זיך אַ בויג און לאָזט דעם צווייטען אויף זיין אַקסעל
שטעהן,
און גלייכט זיך אויס, און וואַקסט... און וואַקסט — — — —

— — — — — — — — — — — — — — — — — —

אין הויז איז שטיל, און שוואַרץ ליעגט אויסגעלייגט די נאַכט
אויף דיל און וואַנט.
אַ פֿענסטער קרעכצט און הויבט זיך אויף, און ווייזט אַ בלייכענדיגע
האַנט,
אַ קאָפּ, און שפּייט אַריין אַן איינגעבוינטע, מענשליכע געשטאַלט.
אַ ווײַלע שטעהט עס שטום און קאַלט. אַט שרעקען־פֿול.
אַט ווידער קאַלט.
און הערט זיך איין צו יעדען שאָרך, און רעכענט אויס אַ יעדען קעהר,
און לאָזט מיט בלינדע, טאַפּענדיגע טריט זיך געהן אַהין, אַהער...
אַ ליכט־בייטש טאַנצט אַרויס איהם פֿון דער האַנט און טאַנצט צוריק
אַריין,
און שפּרינגט אַרויס, און שאַרפֿט זיך אויף א שטוהל, אַ טיש, אַ גלאָז
מיט וויין,
און וואַרפֿט זיך אויף אַ קליידער שראַנק און שאַרט פֿון איהם די נאַכט
אַראָפּ.
אַ העמטעל פֿון אַ בעט, אַ קליינע, ווייסע האַנט... אַ בלאָנדער קאָפּ...
אַ האַלב ענטבלויזטע ברוסט... אַ האַנט אַריינגעטוליעט ווייך אין שוים...
דאָס בלוט שטראָמט אויף. דאָס הארץ שלאָגט אויף. די אויגען ווערען
פֿול און גרוים...
און עמעץ רופֿט אין איהם: „צום בעט...“ און עמעץ שריים אין איהם
„אַנטלויף!...“
די ציינער קריצען אויף. די ליפּען פּרעסען זיך אין קראַמף צונויף.

דער אָטהעם — קורץ; אַ שפּאַן... דאָס ליכט אַנטלויפט און קומט
צוריק צוגעהן:
אַ שפּיגעל און אַ ציער־טישעל. אַ זייגער מיט אַ דימענט־שטיין.
אַ זייגער און אַ בלאָנדער קאָפּ... אַ דימענט און אַ האַנט אין שוים...
— —
ער נעהמט דאָס גאָלד און נעהט און שעלט... דאָס פענסטער שפּייט
צוריק איהם אויס.

מ. באַסין.

*

ציטערט אויף די קאַלטע לופט
אַ פערצווייפעלטער געשרעה;
ענדיגט זיך מיט אַ געוויין
מיט אַ מאַמע'ס יאָמער־וועה.

ווערט די נאַס פון מענשען שוואַרץ.
ווי פער'משפּט דאָ צום טויט
שטעהט דער שאָפער און ווערט בלאַס
ווי די שטיינער ווערען רויט.

קלינגט דער אַמבולאַנס: דין... דין...

אַ. ל. באַרען.

שאָטענס פון די גאַסען.

שאָטענס פון די גאַסען כאַפּען זיך אַרויף אויף אַלע טרעפּ,
לייגען זיך אויף אַלע שוועלען,
ווערען אָנגעצונדען רויכערדיגע פלעמלאַך וואו ניט וואו, —
מעהר דעם גאַנג נאָך צו פאַרשטעלען.

הייבען אָן צו קומען פון דער אַרבייט יונג און אַלט,
גייהען — קוים די פיס זיי ריהרען;
טרעפּ נאָך טרעפּ, אַרויף, אַרויף, די שליסלען אין די הענט, —
עפענען, פאַרמאַכען טירען.

דורך די שפּאַלטען פון די דילען שפּאַרט אַ ריח פון געקעכץ,
זאַטע פייערען זיך צינדען;
עפענען זיך טירען ווידער, פיס נאָך פיס אַראָב־אַרויף,
גרינגע, נייע — און פאַרשווינדען...

*

קאַלט פערגאַנגען איז די זון,
בלייכערהייט צושוואָומען, —
ווייס איך קיינער וועט שוין היינט
אין מיין הויז ניט קומען.

אויפ'ן גאַס — מען געהט, מען נעהט
שטיל ווי נאָך אַ טויטען,
צינדען זיך לאַמטערנען אָן
אומעט צו פאַרשפּרייטען.

לאָז איך מיר אַוועק אין גאַס,
געה, ווייל אַלע געהען,
קיינעם צו דערצאָרענען,
קיינעם צו דערפרעהען...

ת. לייוויק.

כ׳בין אין גאַס אַרויסגעלאָפען.
אין אַ שווערען, שוואַרצען חלום
אין די גאַס נאָך שטיל געשלאָפען;
מיט אַ ווייסען טויטען פּנים
האָט די לבנה שטיל געקוקט.
מיט אַ ווייסען טויטען פּנים
האָט אַ שאָטען זיך גערוקט.
און פון טירען און פון פענסטער
זיינען נאָך מיר נאָכגעשפּרונגען
מיט אַרויסגעשטרעקטע צונגען —
רינע, ביינינע געשפּענסטער.

משה וואַרשע.

(אויסצוג)

(נאָך דזשיימס אָפּענהיימער)

עס צוקט די משוגע־געוואָרענע שטאָרט.
איהרע לונגען זיינען — מעטאַל־שטאָף.
איהר האַרץ איז אַ סאָפּענדיגער דאַמפּף־קעסעל.
די פייערען שיטען גאָלדענעם שניי איבער די דעכער.
די זידענדיגע לאָקאָמאָטיוען זשיפּען און קרעכצען
מיט אַ שטאָהלערען געוויין.
רעלסען־וועכטער פאָכען מיט די לאַמטערנען:
גרין, גרין, רויט.
די בליצענדע לאָקאָמאָטיוו־לאָמפּען
די שאָטענס פון קריכענדיגע אַרבייטער —
וואָס קניען אין קוילען־שטויב,
אין אייזען־שטויב.
דאָ און דאָרט רייסט זיך אַ פאַבריק־קוימען צו גאָט
מיט רויטער פּרעכהייט, ברילענדיג, פייפענדיג, שילטענדיג.
גלאָקען קלינגען, פייפלעך פייפען, געשרייען ציטערען.
און דער הימעל שטיקט זיך מיט קנוילינגע וואָלקענס,
גליהט מיט לעבעדיג־געוואָרענע בליצען.

יצחק רייז. =משה נאדיר

סאָנעט.

צי זאָל איך מיך פערבאָרגען ערגעץ וואו,
און וויינען שטיל, דעם קאָפּ אַראָפּגעבויגען
און אויסווישען צוריק די מידע אויגען,
וואָס האָבען קיינמאָל, קיינמאָל ניט קיין רוה.

און לאָזען וואַנדערען אַוועק מיין בליק,
ווי ביז אַהער, אין גרויע, גרויע ווייטען,
און וואַרפען איהם דערנאָך אויף אַלע זייטען,
אין קראַנקער אונרוה יאָגען זיך נאָך גליק.

צי זאָל איך מיך אַ וואָרף טהאָן ווילד אַריין
אינמיטען גאַס, מיט אָנגעצונדענע אויגען,
און ברומען ווי אַ טיגערין פון פּיין,

די דיכענדינע נאָזלעכער צופלויגען. —
צי זאָל איך וואו פערבאָרגען זיין,
און וויינען שטיל, דעם קאָפּ אַראָבגעבויגען...

פּראָדעל שטאָק.

אין יאַפּאַנעזישען טיי־הויז.

ביים ברוינעם באַמבוס־טישעל, אונטער מאַטען ליכט
פון פאַרביגע פּאַפּיר־לאַמטערנעלאַך צווייט,
קום איך זיך שטיל אַמאָל אַן איינזאַמער צוגעהן,
און זיץ אין שטומען לאַנג ביים שטאַרקען טיי געגרייט.

דורך געלבען פענסטער־גלאָז אַ בלייכער אָבענד־שיין
פון לייכטענדען בראָדוויי ווי דינער טיול זיך ציהט,
און טרוימעריש און בלאַס שיינט יעדערענס געזיכט,
און ווי געהיים שטיל שאַרען זיך די סאַרוועראָ׳ס טריט.

פון נידעריגען באַלקאָן וויגען זיך אין לופט
די בלויע ווינד־גלעקלאַך אין ריטהמישען גלין־גלאַן,
און ס׳חלום׳ט אַלץ אַרום פון ווייטען מזרח־לאַנד,
פון טרוימערישען שטילען לאַקענדען יאַפּאַן.

א. בערגער.

ניו יארק.

מעטאל. גראניט. גערויש. געבראזג. געפילדער.
אויטאמאבילען. הויך־באהן. טיעף־באהן. קאר.
בורלעסקט. גראטעסק. לעבעדיגע בילדער.
עלעקטריש ליכט אין גרילצענדען ווירוואר.

געזיכטער פרעמד און בליקען פיינדליך־שטאר.
קיין שמייכעל, קיין גוט־מארגען פריינדליך־מילדער.
און איינזאמקייט און ניט געטרייסטער צער
אין אט דער דרענגעניש כאאטיש־ווילדער.

אין גאס.

הו־הא און עלעקטרישע ליכטער,
און פרעמדע און קאלטע געזיכטער,
געדרענג און געיעג
און טומלענדער שרעק,
א, לאמיך אוועק!

אוועק! נאר עס וואקסט פון די שטיינער
א שד מיט אמאל אוים און שטשירעט די ציינער
אויף מיר מיט א בייזען געלעכטער.
און לאבענדיג פלעכט ער
צוריק אין געלאף מיך אריין.

א. לעיעלעס.

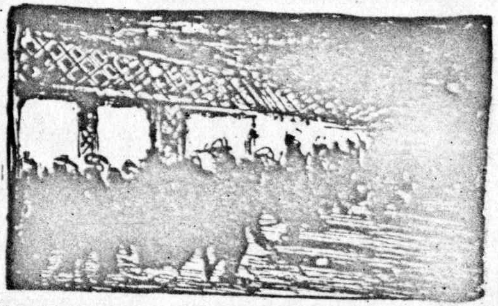

*

אפטמאל הייבט מיין בלוט אן שטארקער יאגען;
הער איך צימבלען, הער איך פויקען שלאגען;
זעה איך, ווי עס לויפען מחנות ווילדע פערד,
ס׳וועהען גריוועס, ס׳ציטערט פון די טריט די ערד;
הער איך ווילדע ליעדער אין די גאסען,
קאטערינקעס שפיעלען, אין די מאסען,
ווי געשפענסטער, טאנצען קליינע קינדער;
ס׳לויפען אום מיט פאקלען אונטערצינדער,
ס׳ברענען פייערען, — דאס האט דאס לעבען
אין זיין פויק א זעץ געגעבען!

ידידיה מרגלית.

אין פארק.

היים דער טאג, די זון זי גליהט;
מענשען שוואך און מענשען מיעד,
קומען רוהען אויף דער באנק,
זיצען אפ דארט שטונדען לאנג.
ווער עס איז שוין אלט און מיעד,
ווער ס׳איז יונג און ארבייט ניט,
ווער עס קלערט זיך פון זיין היים,
לאזט א טרעהר שטיל אין געהיים...
ווער עס קוקט אריין אין בלאט
און פערקלערט זיך...

און אט שטעהט א יונגערמאן,
שטעהט און קוקט אויף דעם פאנטאן.
קומט א מוטער, טרינקט געשווינד,
און טרינקט אן איהר קליינעם קינד,
און א פייגעלע, מיט שרעק
טרינקט און זינגט און פליהט אוועק...

יצחק בלום.

*

ס'איז אומעטיג, מיין גאַס. האָסט דרייצעהן גאָרענדיגע הייזער
מיר צוליעב צושטעלט פון גרויסע ענגשאַפט;
מיר צוליעב האָסטו מיט שטויב בעדעקט די שמאָלע פענסטער
ס'זאָל קיין זון־שטראהל דאָרט ניט קענען גרייכען.
כאָטש דו גילדעסט מיר אמאָהל א שפּיץ פון „רוף", מיין גאַס —
דאָך איז אומעטיג מיר, גאַס.

אזוי ווי שאָטענס ציהען זיך איעדען טאָג, פריהמאָרגען
מאַסען מענשען אין די ענגע שפּעער:
יעדער מיט דעם זעלבען־אומעט, פון דעם זעלבען פּנים —
צו פערקויפען שוויס פאר קאַלטע סענטען.
און כאָטש איך בין פון „שאָפּ" דערוויילע נאָך פריי, מיין גאַס —
דאָך איז אומעטיג מיר, גאַס.

ת. גוטמאַן.

א טאָג אין ניו יאָרק.

א גאַנצען טאָג ארומגעבלאָנדזשעט אין די גאַסען;
און וואָס האָסטו געזוכט, און וואו ביזטו געוועזען?
האָסט עמיצען געראָפט, און ניט געקענט געפינען,
האָסטו אויף קראָם־פענסטער די אויפשריפטען געלעזן.

און קומסטו אהיים צוגעהן. די צימער־פרוי די בייזע,
נעהט אום און וואָרקעט וואָס, און ברומט און שעלט דאָר ווערען.
פערבענקסטו זיך נאָך פריינד, וואָס דו האָסט וואו געלאָזען —
ווילסטו צו זיי א לאַנגען בריעף זיך שרייבען נעהמען.

איז שווער ווי בליי דיין קאָפּ, און קענסט קיין וואָרט ניט שרייבען.
הערסטו א קינד וואָס שרייט — דאָס קלאַפּען פון א וואָגען;
זעהסטו א גרויע קאַץ צו דיינע פיס זיך טוליען,
לאָזטו זי טוליען זיך, כאָטש קענסט עס ניט פערטראָגען.

און אַט אזוי, — דו קוקסט מיט מיעדע אויגען,
און זעהסט א וואַנד, א בילד, און זעהסט א בעט אנטקעגען,
און הערסט פון הארץ ארויס דיין אייגען לעבען וויינען:
נאָך גוט — דו האָסט דעם קאָפּ אוואו אוועקצולעגען.

ל. גאָרעליק.

*

ער איז געגאַנגען און גערעדט צו זיך אליין.
זיין רעדען האָט מען ניט געקענט פערשטעהן;
ער האָט נור מיט די ליפּען קוים בעוועגט.
זיין פּנים איז געוועזען בלאַס און אויפגערעגט.
די אויגען — ווילד, צושראָקען, רויט.
עס האָט געדוכט אין גאַס שפּאַצירט דער טויט.
און איז א פרוי געגאַנגען לעבען איהם פערביי,
האָט ער מיט האַס געגעבען גלייך אויף איהר א שפּיי...
און ווינענדיג זיך אָנגעהויבען ווייטער געהן.
און מורמלען עפּיס וואָס צו זיך אליין...

ת. גודעלמאַן.

*

די ליפּען טריקענען, דאָס פּנים בלייך,
די קניע זיך בויגען און דאָס הארץ טהוט וועה;
איין גאַס שפּייט אוים — שלינגט איין די צווייטע גאַס;
איך בייט די פיס און טראַכט ניט וואו איך געה.

פאַרוואָס איך טוה אזוי — און אנדערש ניט,
ניט פרעג מיך, מענש, דו גוטער מענש, ניט פרעג:
איך געה, ווייל אומגעהן מאַכט מיך מיעד און גרוי;
איך געה, ווייל געהן וואו — ווייס איך ניט קיין וועג.

ס. קאָוונער־גראַדסקי.

אין רוישיגע גאסען.

אין רוישיגע גאסען דאס איילט מען זיך
ווי שטורעמדיגע ים'ען ;
אין רוישיגע גאסען אין שטאדטינע,
דארט טרעפט מען זיך צוזאמען.

אין רוישיגע גאסען דארט טרעפט מען זיך
אין ליידיגע אווענד־שעה'ן,
און נאכדעם אין גאנצען פערגעסט מען זיך
ווען ס'הויבט אן דער מארגען גרויען.

אין רוישיגע גאסען דארט דרעהען זיך
אוועק די טעג און די יאהרען ;
אין רוישיגע גאסען אין שטאדטינע,
דארט ווערט די אונרוה געבארען.

א. ניסענזאן.

*

א רעגען גיסט — איז אומעטיג אין הויז,
געה איך צום פענסטער צו און קוק ארויס, —
עס לויפט א לוזשע ביי דער זייט פון נאס
און פון'ם רעגען דורכגעווייקט און נאס
קומט אן א מענש און ווארפט א בליק אויף מיר
און ווערט פערשוואונדען נאהענט אין א טיהר.

א רעגען גיסט און בלייך קוקט ווער ארויס
אנטקעגען דורך א פענסטער פון א הויז, —
ער האט אויף עמיצען ביי זיך געווארט
און דורכ'ן רעגען בלייבט ער אבגענארט,
און אפשר קוקט ער נאר גלאט אזוי
און פיהלט, ווי איך, דעם אומעט היינט אזוי.

ז. וויינפער.

אין על ביים פענסטער.

עס לויפען קוימענס, באלקאנען,
א גרויער רויך, א קינדס געזיכט,
א שמייכעל אזוי אומגעריכט,
א בלינדע וואנט, פון רעגען גרוי,
אנ'אומעטיגע יונגע פרוי,
א ציטריגע עלעקטרא־שילד,
א צימער אין טומאן פערהילט, —
און אלעס שווינדט און שווינדט און שווינדט,
ווי ס'וואלט געטריבען זיין פון ווינט...

א. אויערבאך.

*

אויגען רויט, צייהנער שווארץ, האר צושויבערט און גרוי
און די באקען צולעכערט אזוי ווי א זיפ ;
שטעהט ער וואקלענד ביים שענק, רעדט צו זיך אין דער שטיל,
מיט א שמייכעל פערקרימט אויף זיין אונטערשטע ליפ.

און דערביי אויפ'ן ראנג זיצט אנ'אלטיטשקע פרוי
ווארפט איהר עמיץ א סענט פאר איהר קרומליכען פוס.
ניט זי בעט, ניט זי דאנקט — ס'טהוט א ציטער איהר מויל
און א פינטעל מיט אויגען פערקלעפטע פון פלוס.

— „איילעלו" — פערביי שענק אויפ'ן שטיין־טראטואר
פיהרט א מאמע א וועגעלע אום הין־און־הער.
וויינט דאס קינד אזוי הויך, בויגט זיך מאמע און שרייט: —
— „איילעלו! — האסט געזוינט, כ'האב קיין זאך דיר ניט מעהר".

— „איילעלו, איילעלו". — „מא־מא־מא, מא־מא־מא".
וויינט דאס קינד און פערגעהט זיך א כליפ נאך א כליפ.
זיצט בעוועגלאז די פרוי, רעדט דער שכור צו זיך
מיט א שמייכעל פערקרימט אויף זיין אונטערשטע ליפ...

ד. י. ביאלאטאצקי.

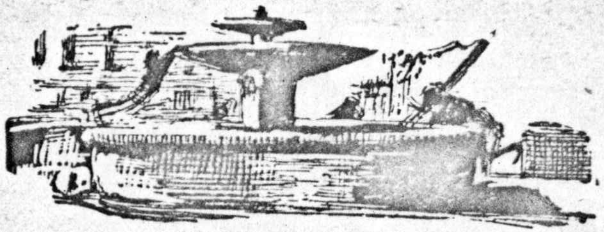

מיט דער מאָרגען בלייכקייט...

מיט דער מאָרגען בלייכקייט,
בויגט זיך טיעף מיין קאָפּ;
קלייב די פייכטע בלעטער,
וואַש מיין פּנים אָב.

אין די פייכטע גראָזען
וואַש איך זיך די שיך,
און די פייכטע קליידער
טריקען איך אויף זיך.

לאָז זיך האַלב פערשלאָפען,
דורך דער גרויסער שטאָדט —
ווי אַן עובר־בטל,
שעלט איך זיך און גאָט.

גרשון גראָפּשטיין.

ניו יאָרק.

ווי די שטערען אויף דעם הימעל
אין אַ טונקעל בלויער נאַכט,
צינדרען דיינע גאַסען זיך,
צינדרען דיינע טורעמס זיך,
גרויסע, רוישענדיגע שטאָדט.
צינדרען דיינע טורעמס זיך,
צינדרען דיינע פענסטער זיך,
צינדרען, ווי די שטערען זיך
אין אַ טונקעל בלויער נאַכט...

נפתלי גראָס.

*

די זעלבע נאַס, דער זעלבער טראַטואַר
די נאַכט איז אויך ווי יענע נעכט,
אָט איז דער לאָמפּ ביים ראַנג,
און אָט איז שוין מיין הויז. די טרעפּ...

נערענקסט? — דו ביזט געבליבען שטעהן,
דערנאָך ביזטו צו מיר ארויף;
אין קאָרידאָר האָט זיך דערהערט
פון שלאָף, אַ קינד'ס געוויין...
דו ביזט געבליבען שטעהן...

נערענקסט?

אל־גורית.

אַ בליץ פון פרייד האָט דורכגעשניטען...

אַ בליץ פון פרייד האָט דורכגעשניטען
מיין טריבע הארץ, ווען איך האָב דיך בעגעגענט;
נאָר ס'האָט דיין זעעל מיט גאַל געשטריטען,
ווען שטומערהייד מיר האָבען זיך געזעגענט.

ביים ראַנד פון בערג, דורך טונק'לע וועגען,
ביזטו, ביי־נאַכט, בעגלייטען מיך געגאַנגען;
נאָר אונטען איז אין גלאַנץ געלעגען
די טומאה־שטאָדט, און דיך געשלעפּט מיט צוואַנגען...

מ. אפראַנעלל.

ניו יאָרק.

אָ, ערשטע, וואונדערליכסטע צווישען שטערט!
דו הערשסט מיט דיינע באהנען און פאַבריקען
און מויערען, טונעלען, שיפען, בריקען,
דיין אָטעם — ראַמף און עלעקטריציטעט.

דו ציהסט און ציהסט צו זיך ווי אַ מאַגנעט
און זוינסט ווי אַ וואַמפיר מיט דיינע בליקען.
בלייך ווי דיין הימעל פליסט פערביי פאַבריקען
און מויערען דער האָדסאָן אין זיין בעט.

ווי וואונדערליך דיין צויבער און בערוישונג!
ווי בלינד דיין טאָג אויף דיין שטאָהל־הארטער ברוסט!
ווי העל דיין נאכט, ווי אונגעצאַמט דיין לוסט!

ווי טיף דיין תהום פון טרויער און ענטוישונג!
ווי שעהן דיין הערבסט, ווען הויך און פאַרבענרייך
די פּאַליסאַדען דרימלען אויף דיין טייך!

י. קיסין.